

Ecstasy uriinis (U-Ecs)

Kliinilise keemia osakond, tel. 731 8316

Ecstasy (3,4-metüleendioksümetamfetamiin, MDMA) on sünteetiline psühhoaktiivne aine, mis keemiliselt sarnaneb amfetamiinile ja meskaliinile. Seda kasutati 1970. aastail kliinilises praktikas psühhoteraapia toetamiseks. 1980. aastatel *ecstasy* kasutamine keelati, seega on kasutamise juhtudel tegemist illegaalse preparaadiga. *Ecstasy*'t on saada nii tablettide, kapslite, pulbri (inhaleerimiseks) kui vedelikuna, kuid kõige sagedamini kasutatakse suukaudset manustamist. Toime saabub suukaudsel manustamisel 30–60 minuti jooksul ja kestab 8–24 (48) tundi. Sellega kaasneb intensiivne heaolutunne, suurenenud empaatia- ja kommunikatsioonivõime, eufooria, suurenenud füüsiline töövõime. Somaatilistest sümptomitest esinevad hammaste kiristamine, alalõua spastilisus ja alalõua krampsulgu. Eluohtlikuks võivad osutada dehüdratatsioon, hüpertermia, hüponatreemia, krambid, hüpertensiivne kriis, südame rütmihäired, serotoniini sündroom, rabdomüolüüs, maksa- ja neerupuudulikkus, dissemineeritud intravaskulaarne koagulatsioon.

Tolerantsus psühhoaktiivsete efektide suhtes areneb kiiresti, mistõttu soovitud toime saamiseks manustatakse järjest suuremaid annuseid ja sellega seoses suureneb kõrvaltoimete oht. Füüsilist sõltuvust ehk võõrutusnähte ei ole märgatud. Pikaajaline kasutamine võib põhjustada masendusseisundeid, mälu nõrgenemist, paanikahäireid ning psühhoosi.

Uuritav materjal, selle võtmine, saatmine ja säilitamine

Proovinõu	Proovitops, 50mL
Säilivus	Uriin +4 °C kaks päeva, -20°C pikemat aega

Analüüsi tegemise aeg: ööpäevaringselt

Analüüsimeetod: immuunkromatograafiline meetod (sõeltest)

Referentsväärtus

Normaalleid on negatiivne.

Test muutub positiivseks, kui *ecstasy* kontsentratsioon uriinis on > 500 ng/mL.

Näidustus ja kliiniline tähendus

Kahtlus *ecstasy* kasutamisele.

Sõeltesti tulemuse tõlgendamisel tuleb kindlasti arvestada kliinilist pilti ja võimalikke ristreaktsioone patsiendile manustatavate ravimitega.

SA TÜK Ühendlaboris teostatakse narkootiliste ja psühhotropsete ainete analüüse ainult meditsiinilistel näidustustel. Sõltuvusaine kuritarvitamise sedastamine juriidilistel näidustustel teostatakse Eesti Kohtuekspertiisi Instituudis.

Katrin Reimand